

Tóalmás Község Környezetállapot Jelentés

2025.

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvtv.) rendelkezik az önkormányzatoknak a környezet védelmét szolgáló feladatairól. A Kvtv. 12. § (3) pontja szerint az önkormányzatok kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kísérni. A 46. § (1) pont e) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A Kvtv. a környezeti állapotértékelés pontos tartalmát nem szabályozza.

Tóalmás Község Önkormányzat a fentiek tekintetében elkészítette az alábbiakban Környezetállapot Jelentését.

1.

A környezet bemutatása

a.) Domborzat:

A település a Hatvani-sík kistáj része, domborzata a Hatvani-sík jellegzetességeit viseli. Területének magassága 97 és 209 méter közötti a balti alapszinthez viszonyítva. A felszín déli irányba enyhén lejt. Tóalmás tágabb környezeti felszínformáira a dombság és az ehhez kapcsolódó változatosság jellemző, ami a környező táj egyik legjelentősebb helyi táji értéke, szűkebben vett területén inkább csekélynek mondható domborzati változatosság jellemzi.

b.) Éghajlat:

Tóalmás éghajlata mérsékelt meleg, mérsékelt száraz. Az évi középhőmérséklet 10,0 C⁰ körüli, az évi napfénytartam 1950 óra fölötti. Évi csapadékmennyisége 540-580 mm.

c.) Vízrajz:

A kistáj jellemző kisvízfolyása, a Hajta patak érinti Tóalmást észak-északnyugati irányból a település bel- és külterületi határán húzódva. Vízyűjtőjének legmagasabb pontja a Gödöllő térségben található szárítópusztai Juharos-hegy a maga 307 méterével. A patak mederrendezési kizárólag vízgazdálkodási szemléletű, célja a vizek legrövidebb idejű levezetése. Nagyobb csapadék lehullása esetén a vízyűjtő területéről lezúduló víztömeg miatt árvízi jelenségek nem zárhatóak ki.

Tóalmáson található továbbá a Sárkány horgásztó, mely a talajvíz mellett saját forrásokkal is rendelkezik, magán üzemeltető kezeli.

Az Andrassy kastélykertben 2 db nagyobb és egy kisebb, összesen megközelítőleg 1 hektár kiterjedésű tó található, melyek a Hajta patakmal állnak összeköttetésben.

A település területén a talajvíz mélysége 2-4 méter között mozog. Az artézi kutak mélysége 100 méter körüli, vízhozamuk mérsékelt.

Tóalmás község turisztikai látványossága a melegvízű strand. A 870 mélyről feltörő 48 C⁰ hőmérsékletű vizet 2002-ben ásványvízzé, 2004-ben gyógyvízzé minősítették, mely minőségét a mai napig folyamatosan tartja.

d.) Talaj:

A területre leginkább a humuszos, illetve csernozjom homoktalajok jellemzők, egyes részeken jobb termőképességű csernozjom barna erdőtalajok. A Galga, és Zagyva folyóknak köszönhetően a területen vályogtól agyagig változó fizikai féleségű réti talajok alakultak ki.

e.) Botanikai jellemzés:

A legjellemzőbb erdőtársulások Tóalmáson igen vegyes képet adnak. Fontosabbak a tatárjuharos lösztölgyesek, a keményfa ligeterdők, a nyílt sztyepptölgyesek, valamint a tölgy-köris-szil ligeterdők. Jelentős területeket löszpusztagyeppek, homoki legelők és homok borítja a környezetet. Napjainkban a terület legnagyobb részét szántóföldi növénytermesztés foglalja el. Elvértve akác, nyár, fenyves erdőmaradvány található, melyekbe beékelődve fellelhető néhány helyen cser, és tölgyfa.

Tóalmás határában megtalálható a száratlan csüdfű, a tarka nőszirm, a pókbangó és a sömörös kosbor is. A védett növények száma a kistájon kb. 50-60 db.

f.) Állatvilág:

A költő madárfajok száma 60-70 körüli, köztük megtalálhatóak fokozottan védett fajok is, pl. a gyurgyalag, hamvas rétihéja. Vonuláskor megfigyelhető azonban több ritka faj is, pl.: gyöngybagoly, kabasólyom, nagy kócsag, süvöltő, szürke küllő.

A védett emlősök közül a területen egyes denevér fajok, cickányok, pelék, menyét, hermelin és a vadmacska viszonylag gyakran észlelhetők.

Kétéltűek és hüllők közül gyakrabban megfigyelhető a vízisikló, a zöld és fűrgyík, a zöld leveli, és erdei béka, valamint a barna és zöld varangy. Ritkábban fordul elő a területen a mocsári teknős, réz és erdei sikló, a barna ásóbéka, a pannon és törékeny gyík.

A gerinctelen állatfajokkal kapcsolatban elmondható, hogy a lepkék közül a külterületen nagyjából 700-750 faj élhet, de kiemelendő, hogy egyes régebbi erdőrészekben még megtalálható a nagy hőscincér, a szarvasbogár, és az orrszarvubogár is.

g.) Lakosság:

A település területe 3932 hektár, amiből 315 hektár belterület. Tóalmás lakossága megközelítőleg 4230 fő, ami 1990 óta fokozatosan, 2017-től ugrásszerűen növekszik.

A község lakásállománya jó, a szobaszám, és az egy lakásra jutó lakók száma szerint átlagos, a lakások nagysága az országos átlagnak megfelel, közművel való ellátottság tekintetében nagyon jónak minősül.

h.) A község belterülete

A belterület zöldterületekkel közepesen ellátott. Legjelentősebb a „Nagy Gödör” és a kastélypark valamint a strand környezete, valamint a Főbb útvonalak mellett elterülő közpark, valamint a templomot körbeölelő templomkert, és a környező zöldfelület.

A közintézmények közül az iskola, és óvoda területe növényzettel kellően ellátott, örökzöldekkel tarkított.

A falusias településképnek megfelelően a saját telkeken belül folytatott kertművelés, parkosítás.

2.

Természet és tájvédelem

A terület táji értékei a tagolt tájkép, és a természetközeli állapotban megmaradt területek. Kiemelkedő táji értékek a meglévő erdőterületek és a földvár. Az egyedi tájértékek őrzik a helyi jellegzetességeket, a település múltját, épített és természeti értékeit. Kiemelt idegenforgalmi és táji értékörzés szempontjából jelentős az Andrásy-kastély és védett parkja.

a.) Országos jelentőségű védett terület:

A Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet található a település határán, amely az egykori, nagy kiterjedésű gyepes élőhelyek maradványait őrzi.

b.) Ex lege védett természeti terület:

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 23.§ (2) bek alapján védett földvár, amely a 28.§ (5) bek. alapján természeti értéknek minősül. A földvár jelentősége elsősorban kultúrtörténeti, de élőhelyként is szolgál főként védett rovarok, madárfajok, és növények számára.

c.) Natura 2000 hálózat területei:

Tóalmás területén az Európai Unió irányelvek alapján kijelölt, európai szintű védettségű területek is találhatóak. Ezek a területek átfedik az egyéb természetvédelmi kategóriák területeit. Helyrajzi számai: 03/2-03/26, 04/2-04/26, 05/1, 06/1, 06/2, 0133/44, 0133/46, 0133/54-0133/60, 0200/2-0200/16, 0217, 0218/8.

d.) Országos jelentőségű ökológiai hálózathoz tartozó természeti területek:

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság javaslata által került lehatárolásra az országos ökológiai hálózat övezetének Tóalmás területére eső része. Ezek közé tartoznak:

- Hajta patak kókai mellékágának völgye és medre,
- a település déli részén elnyúló legelő területe,
- a Boldogkóta puszta Tóalmás és Szentlőrinc-köze között,
- a Zsámbok és Tóalmás közti patakmedrek.

e.) Helyi jelentőségű védett természeti területek:

Andrásy-kastély és park

A kastély és parkja a település 491. hrsz-ú területén található 31 hektár területen. A kastélyparkot 1894-ben kezdték kialakítani a Hajta patak árterében. A parkban őshonos, és idegenhonos fajok idős példányait találjuk, mely jelentős zöldterületi elem, az ökológiai hálózat fontos része.

f.) Műemlékvédelem:

A közigazgatási területen az alábbi műemlékvédelmi épületek találhatóak:

- Római katolikus templom,

- Andrásy kastély
- Katona-kúria,
- Fő utca, Dózsa György utca, Rákóczi utca, Árpád utca, Ady Endre utca, Rét utca, Béke utca, Kossuth utca melletti telkek területe.

3.

Levegőtisztaság, és zaj

- a.) A 4/2002 (X.7.) KvVM rendelet alapján az ország légszennyezettségét szempontjából zónákba sorolja. Tóalmás község a „10. Az ország többi területe” besorolású zónába tartozik, ami a legkevésbé szennyezett területi kategória.

A település területére általánosságban megállapítható, hogy a levegőminőség jó. A levegőminőséget leginkább az alternatív (vegyes, szén, fa) fűtési rendszerek, illetve a hulladékégetés befolyásolja. Fentiekén túl a burkolatlan utak, a közlekedés és a mezőgazdasági tevékenység befolyásolja leginkább a levegő minőségét.

- b.) A település zajszennyezettség tekintetében viszonylag szerencsésnek mondható. A településen a gépjárműforgalom, teherforgalom alacsony aránya jellemző a fő közlekedési utakon, mivel a község nem szolgál folyosóként nagyobb átmenőforgalom számára. Tóalmáson vasútállomás nem található, a jelentősebb távolságban haladó vasútvonal zajterhelése határérték alatt van.

A területen a zajterhelési határértékek:

06:00-22:00 között 50 dB,

22:00-06:00 között 40 dB.

A település közigazgatási területén nem működik olyan telephely, ami jelentős zaj, illetve rezgéshatással járna. Építési-kivitelezési tevékenységből származó zaj alkalmilag kilengéseket okozhat.

4.

Hulladékkezelés

- a.) Szolgáltatás

Tóalmás Község Önkormányzatától 2023. július 1. napjától a közszolgáltatás a MOHU Zrt-hez. került át.

- b.) Szelektív hulladékgyűjtés

A szolgáltató az elkülönítve elhelyezett hulladéktípusok (műanyag, fém, papír, üveg) begyűjtését megszervezi és a szolgáltatást folyamatosan ellátja

- c.) Biológiailag lebomló hulladékgyűjtés

A szolgáltató az elkülönítve elhelyezett biológiailag lebomló hulladékok begyűjtését megszervezi és a szolgáltatást folyamatosan ellátja.

- d.) Lomtalanítás

A lomtalanítást a szolgáltató végzi évente kétszer alkalommal, külön díj felszámítása nélkül. A lomtalanítás során csak a lakóépületekben képződött és felhalmozódott

települési szilárd hulladék szállítható el, ami nem fér el a rendszeresített gyűjtőedényzetben.

e.) Közterületek tisztántartása

Ezt a feladatot Tóalmás Község Önkormányzata végzi. A forgalmasabb gyalogos közlekedési csomópontokon hulladékgyűjtő edényzetek kerültek kihelyezésre, melyet az önkormányzati dolgozók rendszeresen ürítenek, karban tartanak.

Komoly problémát jelentenek az illegális hulladéklerakások, amelyek veszélyességükön túl a táji értéket is jelentősen rombolják.

f.) Speciális hulladékok

Az egészségügyi hulladékok előfordulása a háziorvosi, fogorvosi, védőnői szolgálathoz köthetően fordulnak elő, mely hulladékok kezelését szolgáltatókkal kötött szerződésben álló hulladékátvevő és kezelő cég végzi.

Az építési és bontási hulladékok elhelyezésére a gyáli lerakóban van lehetőség, továbbá a Ceglédi telephelyen.

Az állati hulladékok átvételére az ATEV Zrt jogosult, továbbá a használt sütőolaj, és zsiradék begyűjtését az Önkormányzat a Biotrans Kft-vel kötött szerződéssel biztosította, mely szerint a begyűjtőpontokról a szolgáltató szakszerűen elszállítja, és a megfelelő hasznosítónak, vagy ártalmatlanítónak átadja.

5.

Szennyvízelvezetés

- a.) Tóalmáson 2015-ig nem került kiépítésre olyan szennyvízcsatorna-hálózat, amellyel az ingatlanoknál keletkező szennyvizet korszerű módon lehetett volna elvezetni és egy helyi vagy regionális szennyvíztisztító telepen megtisztítani. A keletkező szennyvizeket az ingatlanok telkein zömmel elszikkasztották, illetve zárt szennyvíztározó medencékben tárolták, amelyekből az összegyűlt szennyvizet szippantó kocsikkal leürítő helyre szállították. Ezek a medencék gyakran nem voltak vízzárók, belőlük a szennyvíz a talajba, és azon keresztül a talajvízbe került.
- b.) A fenti környezetszennyezési probléma megoldására a település Önkormányzata a régió településeivel együttműködve szennyvízcsatorna hálózat, és tisztító telep kiépítését hajtotta végre. Tóalmás a szomszédos Szentlőrinc-káta, Jászfelsőszentgyörgy és Szentmártonkáta településekkel szövetkezve Szentlőrinc-káta közigazgatási területén közös regionális tisztítótelepet létesítettek, amely 2015. szeptembertől üzemel. Községünkben elválasztott rendszerű szennyvízgyűjtő hálózat létesült. A hálózat a belterületi részekén teljesen kiépült, és a települési végátemelőkhöz főleg gravitációs úton vezetett szennyvizet a regionális rendszereken keresztül a szennyvíztisztító telepre vezeti. A vezetékek kiépítése során törekedtek a természetvédelmi területek elkerülésére. A vízfolyások melletti vonalvezetés esetén karbantartó sávok kerültek kialakításra.

6.

Nagyobb környezethasználó üzemek

Tóalmás közigazgatási területén jelenleg nem található olyan üzem, amely jelentős környezeti hatással bírhat, azaz működéséhez a területileg illetékes környezetvédelmi hatósággal kiadott környezetvédelmi engedély vagy egységes környezethasználati engedély szükséges.

Tóalmás, 2025. 10. 27.

Készítette Tóalmás Község Környezetvédelmi Programjának felhasználásával:

dr. Szikszai Tibor

jegyző

